

Nr 470

Av herr Rubin, om utredning angående den personliga servicen i samhället.

I SOU 1966: 1 (s. 206) framhåller 1965 års långtidsutredning att »då utvecklingen inom tjänsteområden diskuteras pekas ofta på det paradoxala förhållandet att samtidigt som servicenäringarna tillväxer synes den personliga servicen i samhället minska». Uttalandet som närmast syftar på de verksamhetsområden som brukar hänföras till privata tjänster torde äga full tillämpning också på den del av handeln, nämligen detaljistledet, som tillhandahåller varor åt allmänheten.

Det har hittills passerat rätt obeaktat i den politiska diskussionen att minskningen i personlig service på dessa områden ofta löper jämsides med att individen avfordras en allt större personlig insats för att komma i åtnjutande av den service som bjuds. Den som bor i en avfolkningsbygd, där den lokala lanthandeln slagit igen och där all trafik med butiksbussar upphört, är t. ex. nödsakad att göra en stor personlig insats för att skaffa de varor han behöver från ett varuhus eller ett snabbköp i närmaste samhälle. Liknande problem möter för övrigt också den som bor i ett storstadsområde utan s. k. närbutiker.

Även på många andra områden minskar den personliga servicen. Möjligheterna för den som bor i en villa eller har en sportstuga att få hjälp med smärre reparationer torde t. ex. redan nu vara små och kan förväntas bli än mindre eftersom någon nyrekrytering av arbetskraft till sysslor av detta slag knappast torde förekomma.

Den av förhållandena på arbetsmarknaden betingade utvecklingsmekanism som jag nu berört leder till vittgående förändringar i samhället.

Uppenbart är att i en del fall dessa förändringar medför konsekvenser som knappast är i och för sig önskvärda. Så t. ex. missgynnar utvecklingen på serviceområdet starkt befolkningen i glesbygder och accelererar därigenom avfolkning av dessa bygder. Stora problem skapas för både individ och samhälle. Pensionärer och andra som icke är i stånd att tillhandahålla det mått av »gör det själv» som krävs för att kunna utnyttja moderna serviceformer ställs själva och ställer samhället inför svåra problem som icke kan anses lösta på ett godtagbart sätt ens i storstäderna.

I åtskilliga andra fall finns det anledning förmoda att de förändringar i samhället som är en följd av utvecklingen på serviceområdet medför betydande, hittills obeaktade nackdelar.

Att låta utvecklingen på serviceområdet få fortgå som hittills, d. v. s. utan att de beslutande politiska instanserna har full insikt i vad som sker och tagit ställning till om och under vilka förutsättningar denna utveckling verkligen är önskvärd, borde vara uteslutet. Hela detta frågekomplex bör grundligt utredas för att klargöra vilka åtgärder som kan ifrågakomma för att länka in utvecklingen i en riktning som tar skälig hänsyn till alla befolkningsgruppers berättigade intresse av att ha tillgång till den service de behöver för sin livsföring.

Med åberopande av det ovan anförda hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om utredning med uppgift att klarlägga om och i vad mån nu existerande serviceformer och förväntade nya serviceformer i form av privata tjänster och inom detaljhandel tillgodoser skilda befolkningsgruppers berättigade behov av service och att föreslå åtgärder, vartill ett sådant klarläggande kan ge anledning.

Stockholm den 24 januari 1967

Bertil Rubin (mbs)

Nr 471

Av herr Svensson i Kungälv m. fl., om inrättande av ett statligt institut för den psykiska folkhälsan.

(Lika lydande med motion nr 376 i Första kammaren)

Stockholm den 20 januari 1967

Evert Svensson (s)

Gunnar Larsson (cp)

i Luttra

Alf Wennerfors (h)

Mac P. Hamrin (fp)

i Kalmar
